

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

A kereszténység és a kultúra.

Az országos, sőt — tudományos művei és nagyszabású társadalmi tevékenysége révén ez ország határain túl is előnyösen ismert — európai stílusú tudósunk Dr. Giesswein Sándornak a kath. körben tartott előadása megérdemli, hogy vezető eszméivel e helyen is foglalkozzunk.

A kultúra és a kereszténység közti viszony képezte fejtegetéseinek tárgyát. A modern embernek izgatón érdekes téma. Nincs szó melyet ma többször han goztatnának, mint a kulturát, de nincs fogalom, melynek tartalma zavarosabb volna mint a kultúra fogalma. Giesswein precizirozza ezt a fogalmat Azt mondta, ha a kulturáról helyes fogalmat akarunk alkotni akkor először is az emberről kell helyes fogalommal bírunk. Minden kultúra az emberen épül föl, de az ember testből és lélekből áll. Az a kultúra, mely az embernek szellemi részét számításon kívül hagyja és csak az anyagi természetre helyezkedik, egyoldalú és tévutakra kerül. Ebben az egyoldalúságban leledzenek az antik kulturák és a modern materialisztikus kultúrideálok.

Rousseau óta lett divatosabb az a kultúreszmény, mely a praehisztórikus kor

felvadás emberére utal, mint az emberiség eszményére. Ez sem más, mint annak az egyoldalú fölfogásnak kifolyása, mely az emberben nem lát mást, mint egy tökéletesen kifejllett állatot. Ha ezt a fölfogást következetesen végigvondjuk, akkor Rousseauval odáig jutunk, hogy minden kultúrában csak az emberiség szomorú aberrációját, eltévelyedését látjuk, akkor végül igazat kell adnunk az anarchista Krapotkin hercegnek, aki azt mondotta, hogy minden Sixtini Madonnánál, és Dante minden művében, sőt minden kultúránál többet ér nekünk egy pár eszima.

A materialisztikus fölfogás végelemzésben minden kultúra tagadására vezet.

A kultúra éltető lelke az idealizmus. Csak az idealizmus adhat impulzusokat nagy alkotásokra. Egyiptom piramisait a lélek halhatatlanságába vetett hit hozta létre, s az ókorok ma is megbámult alkotásai ideálokknak köszönik létüket.

A kereszténység a legnemesebb idealizmust vitte be a kultúrába s ezt egyesítette a legtökéletesebb humanizmussal, az emberszeretettel.

A kereszténység előtt és mellett is voltak kulturák, melyeknek fönn maradt emlékei sokszor bámulatra ragadnak bennünket. Az egyiptomi gulák és a római

colosseum még a mai fejlett technika mellett is bámulatos művek volnának. De az antik kulturák értékelésénél nem szabad megfélekedeznünk az érem másik oldaláról sem. Ha meggondoljuk, hogy e egyszerű művek mi módon jöttek létre, azonnal lelohadozik a kultúrák iránti lelkesedésünk. Mily különbség és tekintetben, ha a piramisokkal és a római colosseummal szembe állítjuk a keresztény középkornak nagy alkotásait pld. egy kölni vagy strassburgi dómot. Mig az előbbiekhöz odatpad és tőlük elválaszthatatlan millió és millió rabszolgának verejtéke és vére, addig az utóbbiakat szabad emberek szabad áldozatkészsége hozta létre. Ha a középkor monumentális alkotásaitól elválasztjuk a szabadságot és az idealizmust, akkor megfosztjuk azokat minden értéküktől. Dr. Giessweinnek e gondolatát alkalmazhatjuk a modern kultúrára is. A technika bámulatos vívmányai, a kultúra külső fényes sikerei könnyen megzavarhatják az ember fejét. A kultúra értékelésénél nem tekinthetünk el az embertől. Az ember nemcsak hordozója, hanem egyuttal célja és mérővesszője a kultúrának és soha sem egyszerű eszköze. A keresztény fölfogás a kulturáról mindig anthropocentrikus; nagyrabcsúli a haladást, de följéje helyezi

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

A maglári hős.

Írta: Dr. BÁRDOS JÓZSEF cisz. r. tanár.
(Folytatás.)

Csakmar együtt volt az ötven huszár, akik átéltek ezt a végzetes napot. Közük volt Bach (Pataki Dezső) huszár is „Zoltán“ nevű előszállási lovamon. — Zoltánt Aszaly nevű huszárononáncom vezette, kit a törökök lelőttek, így Zoltán, mint vezétek ló, török kézbe került. Zoltánon kívül még két lovat vesztettem el. Bach úgy kerítette meg Zoltánt, hogy saját lovát elvesztette és menekült; ekkor meglátja Zoltánt; vezétojét, a törököt, lövi, felpattan rá és meg egy Pesthy nevű huszárt fölvelt maga mellé, s így mintegy huszonegy kilométernyi utat golyózápor közepette futott meg két huszárral. — Mialatt sorba állítottam megmaradt huszárjaimat, megérkezett Millinkovics százados is. Önvallomása szerint megvadult paripája Maglár előtt ledobta, s gyalog volt kénytelen menekülni. De megjegyzendő, hogy Millinkovics már a roham előtt magányosan elrugtatott Kósa káplár jelentése hallatára. Így azt mondott, amit akart. De én a lovam alatt a földön fekvő láttam, mikor Millinkovics az országúton gyalog szaladt; amint egy Polgár nevű huszár meglátta a szaladó századost, oda-rugtatott hozzá és lovát rendelkezésére bocsájtotta, csak így menekülhetett meg. Igazán szép példája a katonai önfeláldozásnak.

Százados maradékával Dobojnak vettük utunkat. Amint Koznóhoz közeledtünk, észrevet-

tük, hogy a Koznó előtti magas hegyet insurgensek szállották meg, akik a hegy melletti utat elzárva domináltak. Amint ezt észrevettem, azonnal rohammal támadtam meg őket az uton. Az insurgensek golyózáporral fogadtak. Nagy szerencsére szolgált, hogy gyorsan előre haladtunk egy olyan helyre (hátszegbe), hol a golyók nem érték bennünket. Ott egy lovat vesztettünk el.

Amint Koznóhoz értünk, ott ismét reánk lövöldöztek a házakból és a Bosznán levő vízi malmokból. Koznó előtt három patról leszállítottam a lovakról, s mivel tisztjeim mind elhullottak, Varga fűhrer vezetésére bízam őket és „Schwarmegefecht“-tel támadtuk meg Koznót.

A jobbpárt felől a malmokról reánk lövöldöző insurgeneket csakhamar elhallgattattuk, valamint a koznóiakat is rövid idő alatt elűztük házaikból, így azután nyugodtan vezethettek utánunk vezetek lovainkat és a sebesülteket. Ahogy Koznán keresztül maséroztunk, kiadtam a parancsot, hogy a jobb patról az uton gyalog jobbra „Schwarm“-ban, a bal patról balról, a középső az uton, előtte két lovas, mint „Spitz“, menjen. Ezt azért tettem, mert az országúton levő bosnyákok előbb üdvözöltek, azután pedig hátba-lövöldöztek; és kiadtam a parancsot, hogy az országot közelében mindenkit irtalom nélkül löjjenek le.

Ilyen „Schwarm“-ban közeledtünk Doboj felé. Dobojtól három kilométernyi távolságban az elővéd egy embere azt a jelentést tette, hogy a hely fölkelőkkel van megszállva. Miután ez nem egyezett meg azzal a föltevésével, hogy a hadsereg zöme már bevonult Dobojba, az elővéd vezetőjének azt az utasítást küldtem, hogy tájékozza magát alaposabban a dolgok állásáról. Csakhamar megjött a másik jelentés, hogy az Uzora-

hid mögött nincsenek insurgensek, hanem a huszonhetedik számú „belga király“ gyalogsági ezrednek egy százada állott Schadeck százados vezérlete alatt. Oda érve leszálltunk és elrendeltem, hogy a sebesülteket mossák meg, a lovakat itassák meg a patakban.

Este hét órákor érkezünk oda. A bajtársak nagy örömmel fogadtak és Schadeck százados megtett mindent sebesültjeim érdekében, akiket a lovakhoz kötözve hoztunk magunkkal. Dobojból elelmet és a lovaknak abrakot is rendelt. Rövid pihenő után a hidon keresztül Dobojba lovagoltunk. A város háta mögött egy marhalegelőn ütöttünk táborn. A legénység csakhamar el volt látva élelemmel és a lovakat is megabakoltuk. A szegény állatokat a nap táradalmi anyyira megviselték, hogy sokan közülük nem is akartak enni. Ezek közül másnapra kilenc megdöglött. Zoltán lovam is eddig jött két huszárral a hátán huszonegy kilométernyi uton, más baja nem történt, mint gyenge nyeregnyomást kapott. Itt cseréltem ki.

Ez nap este kilenc óra felé érkezett meg Koznóból Philippovics hadtestével. En jelentést tettem, hogy a zepcei, maglári és a koznói megtámadásnál hetvenhárom embert és nyolcvannegy lovat vesztettem el. Erre Philippovics báró így válaszolt:

— Tulbátrak voltatok, nem kellett volna oly messzire előre nyomulni és annyit embert feláldozni.

— Kegyelmes uram tudja, — feleltem — hogy az expedíciónak nem én voltam a parancsnoka. Ha én lettem volna a vezénylő, nem mentem volna létre és elővigyázóbban cselekedtem volna.

Ebből is kitűnik, hogy Millinkovics száza

Mai lapunk 4 oldal.

0000021

az embert, csak annak a vívmánynak tulajdonít értéket, mely az embert jobbá, nemesebbé és boldogabbá teszi. És mikor az embert veszi a kultúra központjának és céljának sohasem gondol az emberek bizonyos csoportjára, hanem az emberrel általában, mert idealizmusát átjárja a szeretet s ez nem tesz különbséget a gyenge és erős, a tehetetlen és az erőtől duzzadó imperialis ember között. A modern kultúrát a hamis föltevésekre alapított és a szélsőségig fejlesztett evolúció jellemzi.

Az evolúció gondolatában tagadhatatlanul van idealizmus, de mert hiányzik belőle a keresztény szeretet, bizonyos kegyetlen vonás rutinjára, mely sok tekintetben emlékeztet a pogány kultúrára. Az evolúciós kultúrának célja nem az ember mint ember, hanem az embereknek egy típusa, az imperialis ember; az emberiségnek egy nagy része, az „csorda-ember” neki csak eszköz az imperialis ember emelésére.

Ha nézzük ma a nagy városok lakosságát, két egymástól teljesen idegen osztályt találunk. Az egyik a vagyonosoké, a másik a vagyontalankok nagy tömege: s a kettő között érzésben, gondolkodásban, ideálokban álhidalhatatlan űrt látunk.

Mi másként volt ez a sokat ósárolt középkorban! Szt. Erzsébet, a fejedelmi sarj, leszáll a nyomorultakhoz és szenvedőkhöz, assisi szt. Ferenc a gazdag szülők gyermeke eljegyzi magának a szegénységet s így az osztálykülönbségek dacára nem voltak merev ellentétek, mert az egész társadalmat egyesítette a mind átjáró keresztény szeretet.

A mai kor kulturális haladásában nem nélkülözheti a kereszténységnek a szeretet által megnevesített idealizmusát. Hisz egész kultúránk a kereszténység emleiről nőtt nagyra s a mai kornak kulturmunkásai — még azok is, akik bevallott ellenségei a kereszténységnek — öntudatlanul a ke-

dos tovább ment, mint kellett volna. Pedig meg kell jegyeznem még azt is, hogy Millinkovicsnak meg emél is továbbmenő szándékai voltak. Egy beszélt velem, hogy majd a zepeser citadellát fel szabdalt meg fogjuk szállani és tovább lovagolunk Vrandukba és esetleg Szerajevóba. Ezen nyilatkozatra azt a megjegyzést tettem, hogy állanak-e majd rendelkezésünkre lég hajók, melyek ezen sárfészekbe felhordják az elemlit szerkeket és a lovagnak a futrást.

Dobojban felszólított Millinkovics, hogy jelentésemet az űtközetről adjam be: ő pedig a főhadiszállásra vonult: nem vésztett semmit, én pedig megmentettem egy magyar huszárszázad romjait. Azóta nem láttam.

Augusztus 4-én egy eltévedt huszár nyomorúságos állapotban érkezett Dobojba: Dekleva főhadnagy is megérkezett nagy örömmel. Ekkor adtam be a „Gefechrelation”-t (az űtközetről szóló kimutatás) és a „Verlusteingabe”-t (a veszteségről szóló beadvány). Azután századom reorganizációja végett emberimmel Dervenbe küldtek, ahol százhat, Pécsről érkezett rezervistával egészítettem századomat. Egészségi okból engem és századomat ezután Brodbá helyeztek át s a boszniai credekhez többé nem csatlakoztam.

Kitüntetésre ajánlottam Dekleva főhadnagyot jó patról-szolgálatiért, akinek a szerencse annyira kedvezett, hogy a vaskoronra rend harmadik osztályú jelvényt kapta; továbbá Varga őrmestert, Volgyi századrombitást, Bach közvezetőt, akiket a nagy ezüst vívzingségi éremmel tüntettek ki.

(Folyt. köv.)

reszténység által terjesztett idealizmusból veszik inspirációikat

És a kik ma mesterséges ellentéteket keresnek a kereszténység és a kultúra között, akik a kettőt elakarják választani, azok ellenségei a kultúrának, mert elvágják a kultúra fájának tápláló szerveit a gyökereket s így a kultúrának pusztulásán dolgoznak

Dr. R. T.

A székesfehérvári Ker. Szociális Egyesület közgyűlése.

Vasárnap d. e. fél 11 órákor tartotta a helybeli ker. szociális egyesület évi rend. s közgyűlést, Kiss Kálmán elnökele alatt.

A megnyitó beszéd után Ketskés Elek, az egyesület I. titkára tartotta meg évi jelentését. Tulajdonképpen csak 8 hónapról kell beszámolót tartania — ugyanond megis annyi mondandója van, hogy szinte maga is csodálkozik azon, hogy ennek a fejlődő egyesületnek miként lehetett olyan mozgalmis éve! Minden hétnek meg volt a maga eseménye, s örömmel konstatálja, hogy ezek között az orvondítesek aránytalannal nagyobb számmal voltak. Felmenti az év folyamán rendezett 3 népgyűlés fényes eredményeit: ezek közül különösen a szeptember 10-11-énél ki, amely úgy aranyban, mint hatásban országos jelentőségűve fejlődött. Búske önrzettel hivatkozhatnak a fehérvári ker. szociálisták arra, hogy ma már a társadalmi minden józan gondolkozásu tagja bizalommal viseltetik irántuk. Az igaz eszme terjesztése mellett nem feledkezett meg az egyesület vezetősége arról sem, hogy a tagok és családjaik szórakoztatása vegett mulatságot rendezzen. Ezek is teljes sikert jelentettek. A már folyamán, a kitört sztrájk miatt az egyesületnek valóságos tűzpróbát kellett kiállania. Nyugodt lelkiismerettel tekintettek vissza a ker. szoc. munkások erre az időre is.

Ez az egyesület a ker. szeretet jegyében született, így nemelen hárót nem ismer; de sohasem zárkózik el attól, hogy — ha másként nem tudja a kívánt eredményt elérni — hathatósabb fegyverekhez is ne nyúljon. Sztrájkolni nem sztrájkoltak, mert attól semmi jót nem várhattak, a munkások ügyét azonban el nem árulták, hisz a munkabérek felemelése ok is sürgettek egy emlékiratban. Ketségtelen, hogy a nemzetközlet semmi maradó — sikerre nem tekintenek vissza, amit a nyári sztrájk számlajára írtak. Ami eredményt értek, azt melian tulajdonítják a ker. szociálisták emlékiratának. És meg is nemcsak halatlanok, de határozott elvettmúltseget tanustanak. Ezi a betyár viselkedést meg az sem nyhihi, hogy maga a „szakegyelet” űk alelnöke oda nyilatkozott, hogy „nyatás szaju, éretlen tacsók mindig akadnak egy szervezetben.” Titkár arra kéri az egyesület tagjait, hogy lehetőleg kerüljék ki az esszüközéseket, viseltessenek ezek iránt a szerencsétlen, felvezetett munkástársak iránt szeretettel és türelemmel. Ez azonban nem azt jelenti, hogy minden hitványkodást bekevel tőrjenek és sz. nélkül hagyjanak. Megemlékszik a ker. szoc. egyesületék orsz. kongresszusáról, amely fényes bizonyosságot szolgáltatott arról, hogy a ker. szocializmus eszmeje mily hatalmas lépésekkel halad a biztos diadal felé. (Egy év alatt megtízszereződött a ker. szociálisták száma!) Magasztaló hangon említi föl azt az országos nevezetességu eseményt, amit dr. Városy Gyula volt székesfehérvári püspök június körüvéle jelentett. Melitta a sikerét is, amelyek részben szintén az egyesület javára írhatók.

Örömmel említi föl, hogy a régóta óhajtott dalárdát is sikerült megalakítani. Nagy jelentőségnek tekintti azt is, hogy a közel napokban az egyesületi tagok számára egy háziipari szaktanfolyamot létesítettek. Meg néhány szóval az egyesület jövőbeli működését fejtegetve, különösen kiemeli azt a tervet, hogy a nemzetközletet fel fogja szólítani a *komoly és tárgyilagos vitalközlésre*. Bizonyos napokon víteaestélyeket, illetőleg delelőtöket rendeznek, amelyen mindenki szabadon kifejezheti véleményét; azután győzőn a

jobb! Ha meg tudnak győzni bennünket az ő igazságairól, úgy tétovázás nélkül állunk melléjük; de ugyanezt várjuk tőlük is! Végezetül egy irappans hasonlattal zárja egy és gyengyed óras beszámolóját, amelyet a tagok lelkes éljenzéssel fogadtak.

Elnök a szép titkári jelentésért köszönetet mondván, a pénztárost kérte fel az elszámolásra. Ifj. László József pontos és kimerítő kimutatás keretében számol be az egyesület vagyonáról. Zárószámadásából közöljük, hogy az összes bevétel 1168 kor. 34 fillért tett ki, míg a kiadás csak 879 kor. 22 fillerre rugott, így tehát az évi felesleg nem kevesebb, mint 289 kor. 12 fillért tesz ki. Ha tekintetbe vesszük, hogy egy, vagy néhány hónapos egyesületről van szó, úgy örömmel tekinthetünk erre a pártalan eredményre. Fel kell azonban említenünk, hogy ez jórészt az áldozatkész papság jóindulatának köszönhető, mert hisz maga Posits Mihály kanonok 75 koronával gyarapította az egyesület vagyonát, Mayer Károly kanonok 50, Gremperger István kanonok pedig 20 koronát adományozott. Az egyesület ezen jótételeit a közgyűlés lelkesen megjelönte. A pénztári könyveket az ellenőrző bizottság tüzetesen megvizsgálván, rendben találta, miért is a közgyűlés a felmentvenyt kezséggel megadta.

Ezután az új titkár megválasztása következett. A választás eredménye a következő: elnök Posits Mihály, II. elnök Lakatos Frigyes, vil. elnök Kiss Kálmán, I. titkár Ketskés Elek, II. titkár Muskovits Ernő, ügyvezető igazgató Csicsics István, háznagy Szabó Lajos, pénztáros ifj. László József, II. pénztáros ifj. Langmár János, ellenőrök Fráz Ferenc, Gadási Imre és Janovits József, I. könyvtáros ifj. Németh János, II. könyvtáros Horváth István, választmány: Endl István, Id. László József, Id. Langmár János, Kolmann Ferenc, Kósa Ferenc, Szlaban János, Sleziák József, Molnári Ferenc, Varga Mihály, Plentner Antal, ifj. Nollzer János, Langmár József, póttagok: Sügler Lajos, Lészics István, Ring Lajos és László János.

Az újonnan megválasztott titkár nevében Kiss Kálmán megköszönvén a bizalmat, az űlést bezárta.

UJDONSÁGOK.

Egy havi közigazgatás a városnál. Székesfehérvár szab. kir. város közigazgatási bizottsága kedden délután 3 órákor tartotta rendes havi űlést báró Fülöp Pál elnökele mellett. Az űlésen jelen voltak: Havranek József polgármester, Lipesey Lajos aljegyző, dr. Bierbauer Viktor tiszti főorvos, Fítier Béla tiszti főügyész, Turján József kir. pénzügyigazgató, Vajda Géza kir. főmérnök, gróf Festetics Béné kir. tanfelügyelő, Ujházi Sándor kir. főügyészhelyettes, Dieballa György, dr. Fanta Adolf, Farkasdy Dezső, Karl István, dr. Kövessy István, dr. Löwy Károly, dr. Saára Gyula, Tóth Aladár, Tóth Artur.

Az űlés elején dr. Saára Gyula közig. biz. tag azt a kérdést veti föl, hogy határozatköpes e a közigazgatási bizottság, miután a mult hó 28-án megejett közigazgatási bizottsági tagválasztás óta a 15 napi felelbezési idő még nem jűrt le. A kérdés felett hosszabb eszmecsere indult meg, a melynek alapján kimondatott, hogy a bizottság határozatköpes.

A rendörség a város közbiztonságát illetőleg a mult hóról a következőket terjeszti elő: Előfordult: I. gátatás 1, pénzhamisítás 2, szemérem elleni cselekmény 2, gyilkosság 1, az ember testi épsége elleni cselekmény 14, rablás 1, lopás 42, vagyon elleni cselekmény 12, egyéb cselekmény 16 esetben. A kihágási ügyosztályban 98 ügy nyert elintézési. A terheltök száma 114. A rendörség aziránt kereste meg a tiszti főorvost, hogy a kerületi orvosok a tevizsgálatoknál a hamis tej árulókat nyomban feljentsék a rendörségnél, hogy a rendőrfőkapitány a hamisítók ellen az eljárást megindíthassa.

Lipesey Lajos aljegyző bejelenti, hogy Dózsa Árpád magánhivatalkó kivételes nősülési engedélyt kér. A kérelem pártolólág terjesztetik a miniszter elé.

Dr. Bierbauer Viktor tiszti főorvos a város közezségéről jelenti:

A város közönsége a lefolyt december hónap jónak volt mondható, járványos fajulható károk alig fordultak elő, leginkább a légutak és tüdőnek hurutos bántalmi voltak az uralkodó megbetegedések.

Született törvényes fi 53, nő 44, törvénytelen fi 2, nő 3. Összesen 104. Házasságra 8 pár lépett.

Elhalt ellenben 64 és pedig fi 41, nő 23. Ebből 7 éven alul volt törvényes fi 12, nő 11. Születési többlet 40. — A Szent György kórház 17 halotja körül 8 volt székelfehérvári s így a szaporodás 49 volt.

Nevezetesebb halálokak: görcsök 5, bőlhurut 6, difteritisz 2, hasi agymáz 2, tüdőlob 5, tüdőgümőkör 10, guta 4, vizekór 3, elmebaj 4, aggkór 6, öngyilkos 1, külerőszaki halál 2, véletlen 1.

Turján József kir. pénzügyigazgató jelentése: A kincstári követelések összege: 2058082 k. 42 f., erre befizetett 1553.15 k. 23 f. Hátralék 534.922. kor. 10 fillér. Ideiglenes házádomentesség 75, fizetési halasztás 2 esetben engedélyezett.

Ujházy Sándor kir. főügyész helyettes jelentése szerint a kir. ügyészség fogházában a letartóztatottak száma 115.

Bognár József áll. kir. főállatorvos jelentése: december hónap levagatott a vágóhídon 5 bika, 65 ökör, 159 tehén, 5 növendékmarha, 183 borjú, 4 bivaly, 103 juh, 10 bárány és 440 sertés.

Az ülés 5 órakor ért véget.

Eljegyzés. Kékessy László városi alszámvévő eljegyezte **Chirke Margitkát**, **Chirke János** zselélyi földbírtokos szép és kedves leányát

Közigazgatás a vármegyénél. A vármegye közigazgatási bizottsága kedden délelőtt ülést tartott báró Fiáth Pál főispán elnökletével. Az ülésen már mind az újonnan megválasztott tagok jelentek meg. Az ülés fontosabb tárgyát képezte annak kijelentése, hogy a belügyminiszter nem engedélyezte, hogy Jánosfalva, melyet gróf Zichy János telepített, külön községet képezzen, miután az alapítási tervezetek nem felelnek meg a törvény előírta követelményeknek. — A II-od fokú ipartanácsba tagokul **Károly Zsigmond** (Bács) és **Kaszay István** (mészáros (Kápolnásnyék)) küldettek ki rendes tagokul.

Révy Ferenc a vármegyei Szent-György kórház igazgató főorvosa az eddigi évi gyógy-szerkij felmérést kéri a minisztériumtól egy a közigazgatási bizottsághoz benyújtott felirattal. A kérelem, dacára dr. Vargha Zsigmond t. főorvos ellenzésének, felterjesztetik a belügyminiszterhez. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint a kincstári követelések összege 4.551.444 kor. 83 fill. Ebből befizetett: 2.077.853 kor. 79 fill. Hátralék: 2.473.591 kor. 4 fill. Fizetési halasztás 36, ideiglenes házádomentesség 128 esetben engedélyezett.

A honvédség köréből. **Makay Béla** alvezetés hadbíró a székelfehérvári m. kir. V. honvédkerületi és **Juristomsky Miklós** őrnagy hadbíró a budapesti I. honvédkerületi parancsnokságok igazságügyi előadó közlőosonén áthelyeztettek. — Kineveztettek a székelfehérvári m. kir. 17-ik honvédségvezetés tartálékába dr. **Albecker** Károly segédorvos, **Pécsvárdy Béla** kalozt ev. segédlelkész tartalékos ev. II. oszt. honvéd segédlelkésszé.

Képes kath. hetilap. Ez is regóta várt vendég. Régi hiányt van hivatva betölteni, a melyet már nagyon sokszor emlegettünk. A Magyar Szemle, a XII. évet megfutott szépirodalmi kath. hetilapunk **Kaposi József**, a Szent István Társulat igazgatója kezéből **Gerely József** nek, az agilis, ezerszemű, nagyműveltségű szerkesztőnek kezére jutott. Gerelyt először mint tankönyvírórt ismertük. S szívesen elismertük, hogy mester benne. Aztán átvette az Egyházi Közlöny. Egy esztendő alatt újja varázsolta, úgy hogy ma a Zászlónk és a Kath. Szemle mellett a legkivá-

lőbb kath. egyházi lapnak nevezhetjük. Most átvette a Magyar Szemlét, a mely a világi kath. intelligenciának volt eddig lapja. Hogy a keze nyomát azonnal éreztesse, csinos képekkel illusztráltatta őket. A mint **Gerely József** ezt a kiválóan modern újságrórt ismerjük, mely vagyunk győződve, hogy a kath. intelligenciát mely hálára fogja kötelezni. Ismeri a kort. Nem elfogult, de a másik oldalra sem téved. Tudja, ismeri, hogy mire van a mi intelligenciánknak szüksége s hogyan előlithatja a maga táborába. Hogy olvasói rövid idő alatt falanksként csoportosulnak köréje, előre tudjuk. Mit is mondot egy zsidó rabbinus egyszer a Magyar Szemlére? . . . „Ezt a lapot bátran oda merem adni a leányom kezébe.“ Talán ez a megjegyzés legjobban karakterizálja M. Sz. irányát és tisztességét. Ez az irány Gerely kezei között csak erősebb és izmosabb lesz. Ezért ajánljuk melegen olvasóközönségünknek, a szépirodalmat kedvelő intelligenciának. A M. Sz. előfizetési ára egy évre 12 kor. Az Egyházi Közlöny 12 kor. Mindkettő megrendelhető Budapest VIII. Eszterházy-u. 13. sz. A Kath. Szemlére évi 10 koronával Szentkirályi-u. 28. alatt, a Zászlónkra évi 2 koronával hasonlóképpen Budapest Damjanich-u. 50. alatt lehet előfizetni. Csak tessék! Megbánás ki van márva.

— **Az Árpádfürdő**, mely a múlt és igazságnak megfelelően neveztünk az ország egyik legelőkelőbbben berendezett fürdőjének — nagyrészt ismeretes immár városunk közönsége előtt. Ugy helyből, valamint a vidékrol nagyszámban keresik fel egyesek az egészségügy eme nagyfőntossága létezését. S a ki megnézte, csak elragadtatással szól és szólhat a pompás és praktikus kiállításáról és berendezéséről. Mi csupán egyesek viselkedésére szeretnénk megjegyzést tenni, a kik nemcsak hogy nem pártfogják, gót egy kis ellenhangulat kelteésétől sem riadnak vissza. Szavaink nem hangulatkeltés akar lenni, sem pro, sem kontra, hanem egy érdekes megfigyelés eredménye. A mi mód nélkül érdekes közönségünk viselkedésének szemmel tartása. A mi nálunk valamiben el vagyunk maradvá (nagyon is sokban) az az egy bizonyos) addig van lamentálás, nyögés, szitkozódás, városunk elásása, kikialtása, szóval egy zsembes vén asszony világfájdalmának skálája fölfelé és lefelé. Ha aztán végre valahára történt valami a mire bátran büszkék lehetünk, akkor aztán megindulnak a fagyos szelek, a kritika berovtája, a „csakazértse.“ Nemesek az Árpádfürdőnél, másutt is tapasztaljuk ezt. S mint mondánk csak mint érdekes szimp tomát kívántuk megjegyezni. Az Árpádfürdőt pedig szívesen ajánljuk a közönség érdekében annak figyelmebe.

— **Kinevezés a városi igazoló választmányba.** Báró **Fiáth Pál** főispán törvényadta jogánál fogva az igazoló választmány elnökevé dr. **Fanta** Adolfot, tagjaivá pedig dr. **Eisenbarth** Károlyt, id. **Almássy** Ferencet és **Sommer** Mórt nevezte ki.

A mérnök ur. **Héreghi József** bicskei koresmárosnál az elmúlt het egyik napján egy fiatalember vett lakást. Másnap az illető, aki mérnöknek adta ki magát és azt állította, hogy az újbaroki vasuti hid építését vezeti, 200 kor. kért kölcsön Héreghitől. Héreghi megbizva a jól öltözködött idegenben, a kezei közt levő 150 kor. készpénzt átadta neki, amire a mérnök ur egy 3000 koronáról szóló posta-takauékpénztári könyvet adott biztosítékul. Az idegen a pénz átvétele után elutazott Bicskére. Hasztalan vártak másnap, harmadnap, nem tért többé vissza. Héreghi előtt gyanússá vált a dolog, elküldött a postára, ahol telefonon megtudta, hogy a könyv tényleges betétje csak 3 korona. A csalót keresik.

Köhögés nem betegség. Gyakran hallani ezen megjegyzést. De mily káros tévedés. Igaz, vannak emberek, akik köhögnek s mégis megőregednek. De mily gyakran támadnak a köhögés elhanyagolása folytán súlyos betegségek, nevezetesen tüdőbetegség, holott kellő időben annak keletkezése és terjesztése meggátolható. A köhögés tehát soha sem hanyagolandó el, hanem vegyük azonnal az ismert „Sirolin-Roche“ hatásos szert, mely nemcsak a köhögést szünteti, de az étvágyat is előmozdítja és a tasterőt fokozza. Kapható gyógyszerárakban.

— **A belügyminiszter és a muzeikus cigányok ruhája.** Nagy a busulás a cigánysoron; a jövedőnek Rigó Jancsijai kétségbe vannak esve amiatt, hogy **Kristóffy belügyminiszter** nem rég kiadott rendeletében a legnagyobb határozottsággal megtiltotta, hogy az országban levő, mint a külföldön tartózkodó cigánybandák katonai egyenruhát viseljenek. **Kristó** szerint a külföldön élő cigányzenészek huszár-uniformisúkkal sok visszaélést követnek el, s ezzel a hadsereg tekintélyének ártnak.

Egyet csodálunk azonban, hogy a belügyminiszter azt nem mondta rendeletében, hogy az egyenruhás cigány muzikusok a hadseregnek félte őrzött egységet bolygatják meg. Most az a kérdés nyomul előtérbe, hogy mi indította a belügyminisztert e rendelet kibocsátására? Valószínűleg a hatalmas miniszter urnak egy katonatiszt rokona valahol külföldön jártában egy csinos hölgyet akart meghódítani az egyik kávéházban. Azonban az egyenruhás cigányprimás sokkal daliaasabb volt nálánál és a hölgy a fekete legényre mosolygott. (Csakis innen magyarázható meg a rendelet kibocsátása.

A cigányoknak ezután frakkban kell hódítani, ami valószínűleg nehezebb, mint fényes, színóros egyenruhában. **Kristóffy** pedig megérdemelni, hogy a cigányprimás, akivel el akarja huzatni a nőtáját, így szóljon hozzá:

„Huzzák el a katonatisztet!“

— **Névváltoztatás.** **Taschner Mihály** guttamási illetőségű, budapesti lakos, vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Tamási“-ra változtatta.

— **Elfogott tettesek.** Lapunk előbbi számában megírtuk, hogy **Vavró Ádám** suri (Veszprém megye) földmives vasárnap reggel két legény, akik megelőzőleg egyik **Deák** Ferenc-utcai vendéglőben vele együtt mulattak, az utcán a mén-telap laknyán tul erőszakkal elvette a félig begurgott embernek 17 koronát tartalmazó tárcáját, azután elfutottak. A károsult **Vavró** feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy a tettesek **Töke** Ferenc Felsőkirály-sor 25. szám alatti lakos földmiveslegény és **Skuklik Antal** téglagyári lakos voltak. A lopást tulajdonképpen **Töke** Ferenc követte el, aki **Vavró** kezéből az erszényt kikapta. **Skuklik** csak szemlélője volt a dolognak, de mikor **Töke** a lopást elkövette vele együtt ő is elmenekült. Mikor a cimborák már biztonságban voltak **Töke** feljajánlotta az erszény tartalmát **Skuklik**nak, de ez nem fogadta el, valószínűleg sejtve a következményeket. A rendőrség **Tökét** a kihallgatás után letartóztatta, **Skuklikot** azonban szabadlábra helyezte. Az ügy a kir. ügyészség elé kerül.

— **Tolvaj tanonc.** Szép Károly kosarasmester feljelentést tett a rendőrségen tanonca **Artwohl József** 16 éves fiu ellen, aki 25 korona ellopása után megszökött tőle. A tolvaj tanonc a helybeli kir. javítóintézetnek volt növendéke. A rendőrség elrendelte **Artwohl József** köröztesét.

— **Tűz a város házában.** A napokban fojtó füst terjengett a városháza aljegyzői hivatala környékén. Már már keletkező tűzveszedelemlről beszéltek, amikor kitudott, hogy az egyik kamrában felhalmozott fakészlet gyuladt ki a kéményből visszahulló sziporkáktól. A tüzet a városházi szolgák pár kanna vízzel hamarosan eloltották.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a frörsélyt, megszünteti a köhögést, vladékok, éjelt izzádat.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamárköhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche“

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üveg. k. 11 4.— k. 7 12

— **A Duna halottja.** Százhalombatta község határában a napokban egy 35—40 év körüli férfi holttestét fogták ki a Dunából. A hullán külérőszak nyomai nem láthatók és így kétségtelen, hogy az illető öngyilkosság folytán lelve halát a Duna hullámaiban. Az illető kiletét ezideig nem sikerült megállapítani.

— **Tűz a vidéken.** Nagy János sáregresi földművesgazda házában tűz volt a napokban. Egy szalmakazal gyuladt ki gyújtogatás folytán, amelytől a szomszédos sertésöl is tüzet fogott és a benne levő három darab sertéssel együtt a lángok martalékává lett. A kár 400 korona. Miután gyújtogatásról van szó, a nyomozás a tettes ellen megindult.

Nincs többé fejkorna!

A világhírű Bergman a Comp. (Drezden és Teschen) **fejkorna pomádé** háromszori használata teljesen megszünteti — Kapható: **Koronafi Károly** fodrász-üzletében, Nádor-u. 13. *Egy félegy: 1 kor. 20 f.*

Színház.

Kedd, jan. 9.

Az igazgató ugyilátszik provokálni akarja a kritikát. Am lássa! Napról-napra előadat olyan hazug tendenciájú darabokat, melyek az évezredes kereszténység megingathatlan intézményét akarják befektetni a gyönyörökötetés örve alatt, s amelyeket a tollaikkal a szemétdombon koporgáló „írók” cselekedtek papírra beszámíthatatlan pillanataikban; vagy pedig ezek a „modern irányzat” szinpadai torzszülöttek az egyház bügő szolgáit akarják kipellengérezni. Jóízű közönségünknek azonban ugyilátszik hiába puffogatja a szinpal a hangzatos frázisokat, nem hajlandó erkölcsét megmélyezni, mi pedig ismétellen és ismétellen örömmel konstatáljuk, hogy az ilyen vacakdarabok előadása alkalmával a nézőtérben magát intelligensnek tudó ember meg nem jelenik, s hogy a ház kong az ürességtől.

A boszorkány, meg a Szentbernéthegy barátok után következett a méltó partner f. hó 9-én az irodalmi piszkok lerakódó heije, a *Fecskefészék*. Ismerjük már a mult évről, értékehez mérten eléggé méltattuk annak idejér, jelenleg azonban csak egy megbotránkozató ténynek a leszögezésére akarunk szorítkozni. De vajjon nem botránkozik-e meg minden katolikus ember azon az alávaló eljáráson, hogy egyes feltűnési viszketegben szenvedő, s kétballábú embertársaink kegyét hajhászó színészek a keresztény vallás szimbólumát, a keresztet meg az olvasót visszafelé elsült viccek közepett olcsó sikerek elérésére használják. Neveket nem akarunk említeni, mert nem akarjuk megbélyegezni az illetőket a nyilvánosság előtt. Elnézőbbek leszünk, mint ők, annak a reményében, hogy ilyesmí máskor nem adja magát elő. Magáról az előadásról sincs sok mondanivalónk. Mucsán is különhet produkálnak, ahol pedig Göre Gábor sem volt megelégedve. Ma este a színtársulat egy kellemes hangú eseménye, Vidor Gitta jutott nagyobb szerephez (Modest). Ha jelenleg nem is tudott megbirkózni szerepének magas énekszámával olyan mértékben, hogy kifogás alá ne eshessék, de lágy, szépen esengő hangja s egy ízben eljettett táncpíesze sejtetni engedik, hogy használható erővé fogja magát kinőni.

Szerda, jan. 10.

A *Gül Baba* került színre ötödikben, szépszámú közönség előtt. A darabot ezuttal Hajós Elzával frissítették fel, ki Margó Zelma helyett Gábor diákot játszóta. Hajós Elza a társulat legértékesebb erői közé tartozik, kinek sokoldalúságáról már több ízben alkalmunk volt meggyőződni. Ezuttal is szépen megfelelt a beléje helyezett várakozásnak, s az a közönség, amely szívesen tapsol Margó Zelmának, ő előtte is megajította az elismerés pálmáját. Rokonszenves játékát és kellemesen csengő úde hangját elnézi és szívesen végighallgatja az ember. A második felvonásban pedig a harmadikban megismételtett tánca után nem akart szünni a . . . Fess, elegáns öltözéke, melyről megilátszik nem kiméit semmi-

félre áldozatot, szintén megérdemi, hogy felemeljük. A többi szereplőkről csak hasonlót mondhatunk, mint Gül Baba előző előadása alkalmával.

Anyakönyvi statisztika

1905. december hó 30-ától 1906. január hó 6-ig.

I. Születés.

Született: 13 törvényes fiú, 12 leány; törvénytelen fiú: 0, leány: 2; halva született törvényes fiú: 0, leány: 1 törvénytelen fiú, 0; leány 0. — Összesen: 26.

II. Halálozás.

Elhalt: 9 fi, 5 nő. Ezekből 7 éven aluli; törvényes fiú: 0, leány: 2; törvénytelen fiú: 0, leány 0; 7 éven felüli fi: 9, nő: 3. — Összesen: 14.

E szerint a születés a halálozást 12-vel múlja felül.

Elhaltak: Kreutz János r. k. egyházi 54 éves Szt. István tér 1. sz. — Zákics Miklós g. k. nyug. rendőr biztos, 75 éves Sas-utca 12 sz. — Jankovits József, kisbirtokos r. k. 67 éves Sörpince-u. 30. — Takacs Ferenc, földm. napsz. r. k. 21 éves, Szt. Gy. kórház. — Maizer Katalin r. k. 5 éves, Vendel-u. 21 sz. — Özv. Albert Józsefné, Fischer Erzsébet r. k. 67 éves Kossuth-u. 18 sz. — Szeifert Aranka, r. k. 13 hónapos Halter 11 sz. — Kis Istvánné Lenésés Teréz, r. k. 67 éves Oreghegy 300 sz. — Németh István, r. k. 95 éves földm. napsz. Szt. Gy. kórház. — Szűcs Károly r. k. 10 éves Badari-ut 3 sz. — Rabó, Zoltán József és Kék Izabella halva szül. leánya r. k. Forgó-u. 29 sz. — Konyi József r. k. keregető 49 éves Szt. Gy. kórház. — Csütari Pál r. k. 13 éves gimn. tanuló, Széchenyi-u. 11 sz. — Kis József, r. k. 48-as honvéd 82 éves F.-kiralyi-ut 27 sz.

Kihirdetés.

Bottyan István püspöki írnos és Virag Julianna Sz. fehérvári. — Palkovits József földm. napsz. Udvardi Katalin Sz. fehérvári. — Selymes János könyves segéd, Takács Julianna Sz. fehérvári — Kélop József földm. napsz. Rottler Viktoria Sz. fehérvári. — Pallag János városi rendőr, Orbán Borbála Sz. fehérvári. — Meszaros Mihály kisbirtokos s. családtag, Szabó Erzsébet Sz. fehérvári.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

A. I. Dr. E. K. lapunk kitünő külmunkatársa, a ki igérete szerint a legközelebbi szám szerkesztélti lapunkat magas és okos közleményével, Budapestn lakók VIII. Gyöngygyt-u. 13 sz. alalt.

Többeknek. Előfizetési díjakat mód nélkül való örömmel s bizonyos tavaszias kedélyhangulattal könyveljük. Csak tessék minél előbb módot nyújtani rá. El leszünk ragadtatva szíves előzekenyesség által. Csak ne tessék félni tőle, a mit mi eszerébe adunk, az bőven fogja önméket kárpótolni.

Akácfa eladás!

Seregélyes mellett (a buchini erdőn) ipari célokra szolgáló akácfa, naponta — vasár- és ünnepnapok kivételével — ott az erdőn, esetleg a seregélyesi vasutálló-másra szállítva, eladó.

Alkalmas bognárfának, pajta- és göréoszlopokrak, kerítés és lugosducoknak, szőlőkarónak stb.

Szöllő eladás.

Néhai Horváth Sándor iszka-szentgyörgyi plébános Aligvári szőlőben levő 4 és fél kat. hold szőlőbirtoku csinos hajlékkal együtt Gulrik János Iszka-szent-györgyi lakosnál eladó.

A székesfehérvári

Árpád-fürdő

december 31-én,
vasárnap reggel megnyilott.

Székesfehérvár városának és környékének egy teljesen modern, a legkényesebb igényeket is kielégítő, a legnagyobb eleganciával berendezett helyiség áll rendelkezésére.

GÖZFÜRDŐ:

Meleg, langyos és hideg medencékkel, villanyos készülékekkel, nagy zuhanykamrával, kényelmes pihenővel és fodrászteremmel.

A férfiak fürdési ideje:

A szerdai napot kivéve mindennap déli 10 óráig, esztendőben és vasárnap délután 2 óráig.

A nők fürdési ideje:

Szerdán egész nap, hétfőn és pénteken délután 2 óráig.

Jegyek: ára.

Egész jegy 1 K. 7 f.
Szerdán és esztendőben d. e. 1 K. 20 f.
Tanuló és gyermekjegy K. 70 f.

MEDENCEFÜRDŐ:

Porcellánmedence:

Egy személynek 1 K. 20 f.

Kerámil medence:

Egy személynek K. 90 f.

Salon medence:

Három személyre 2 K. f.

Családi medence:

Öt személyig 3 K. f.

Lepelő K. 20 f.

Tornaküsz K. 06 f.

Ha a medencefürdőt a fentebb meghatározottnál több személy kényelmére használni, személyenként 20 fill. pótlójeget váltandó.

A kelles medencékkel minden medencére külön jegy váltandó.

Megnyitási idő:

Naponként reggel 6 órakor.

Bezárási idő:

Május hó 1-től augusztus hó 31-ig este 8 órakor. — Szeptember hó 1-től április hó 30-ig este 7 órakor.

Déli 1 és 2 óra között az egész fürdő helyiség zárva van.

Az igazgatóság.

A hidegvizgyógyintézet-, villanyos gyógyfürdőre és az uszodára vonatkozó tájékoztatást később tesszük közzé.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérváron